

19.11. 2023, 24. neděle po Trojici

Píseň: 289 *Tebe Bože chválíme*

Introit: Žalm 14,1-2

Píseň: 33,1-4 *K tobě duši pozdvihuji* (Žalm 25)

Modlitba:

Čtení: Př 31,10-23 (chvála ženy statečné)

Píseň: 406 *Dej nám moudrost, odvahu*

Text: 1Sa 25,1-20;32-35

Kázání:

Cherchez la femme. Za vším hledej ženu.

Nebo chceme říct biblicky: „Za vším hledej Boha“?

Abígajil se povedlo zabránit krveprolití. David to vnímá, je vděčný, možná se i zastydí, k čemu byl odhodlán. Komu je vděčný? On děkuje Pánu Bohu i krásné Abígajle. Zásahu na vývoji událostí má Pán Bůh i člověk. Člověk, který používá rozum, důvtip a je odvážný. Nejde úplně oddělit působení Boha od působení člověka. Na to narážíme v Bibli opakovaně a opakovaně i v dnešním příběhu. Ještě se k tomu vrátím.

Co se vlastně stalo?

Kapitola začíná stručnou zprávou, že zemřel Samuel. Je uložen v Rámě a David pak sestupuje do Páranské stepi. To je oblast na západ od Mrtvého moře, jih území obývaného kmenem Juda. Zde David a jeho družina fungují jako nějaká neoficiální ochranka místního velkochovatele ovcí Nábala. Nabal je muž opravdu zámožný, jeho stáda čítají 3000 ovcí a 1000 koz. Takže po stříži následující postřižiny jsou oslavou velikou, radostnou, masa, chleba, koláčů je dostatek, víno teče proudem, všichni se veselí. Něco jako dožínky nebo vinobraní. Jsou zde Nabalovi pastýři, ale David a jeho družina pozváni nebyli.

Nestává se nám to taky někdy, že na někoho zapomeneme? Při své vděčnosti, odměňování, vzpomínání... Ať už omylem nebo záměrně, přehlédneme někoho ve (zdánlivě) vedlejší roli.

Všechno se dá ještě celkem snadno napravit. David pošle svou družinu, pozdravte Nábala, připomeňte se mu, chceme se také radovat a nasytit z jeho hojnosti. Byli jsme mu přece dobrou pomocí. Přijdou k Nabalovi docela pokorně, nazývají se dokonce otroky.

Nabal se na ně ale rozkřikne, David je pro něj nikdo, on se s nikým o své zisky dělit nebude, není žádný důvod, aby se někomu cítil zavázán.

I kdyby David a jeho družina nebyli Nabalovi k jeho bohatství pomohli, slušelo by se je uvítat a pohostit jako hosty, v Dt čteme příkaz k pohostinnosti vůči hostům a cizincům s odkazem na pobývání „jako hosté v Egyptě“. Jenže – nómen ómen. Jméno Nabal znamená Bloud. Biblicky je to někdo, kdo kašle na boží rady. Zdá se, že i na slušnost.

Někdy je to tak, že čím víc člověk má, tím méně se o své bohatství chce s někým rozdělit. Proč máme často ruku zavřenou? Máme jako lidé bohatí strach, že když ruku pootevřeme, vypadne toho moc? Nebo nás pohled na chudobu znejišťuje, zneklidňuje? A tak si nouzi druhého člověka nebo chudobu jiné části světa raději nepřipouštíme?

David se rozčílí. Akční on je dost, toho už jsme byli svědky nejednou. Celá družina je opásána meči a připravena vyrazit. Vnímáme zde posun oproti boji s Goliášem?
Ale David Pelištejci odpověděl: "Ty jdeš proti mně s mečem, kopím a oštěpem, já však jdu proti tobě ve jménu Hospodina zástupů, Boha izraelských řad, kterého jsi potupil. Ještě dnes mi tě Hospodin vydá do rukou..." (1Sa 17,45-46)

Tenkrát David tvrdil Goliášovi, že on má jiné zbraně než meč, kopí a oštěp.

Schyluje se ke kruté pomstě. Proti Nabalovi se chystá postavit samozvaná ochranka, gueriloví bojovníci.

Ale doslechne se o tom Nábalova žena Abígajil. Nábalovi muži ji o všem zpraví a rovnou vyzývají, ať se rozhodne, co bude dělat. Abígajil se rozhodne rychle. Sežene proviant pro Davidovu družinu, naloží vše na osly a jede vstříc Davidovi.

Je statečná, rozhodná. Emancipovaná. Stojí na zemi, rozhoduje se rychle. O takové ženě se mluví v 31. kapitole knihy Přísloví. „Ženu statečnou kdo nalezne...“ Později, když se stane vdovou, David neváhá a vezme si ji za ženu. (Je otázka, zda si uvědomuje, jak svobodomyšlnou a rozhodnou ženu si bere.)

Ještě k Abígajilinu rychlému jednání. Poté, co zvrátí Davidovo rozhodnutí mečem zlikvidovat „všechny močící na stěnu“, David opěvuje její zásah:

David Abígajile odvětil: "Požehnán buď Hospodin, Bůh Izraele, že mi tě dnes poslal vstříc. A požehnán buď tvůj důvtip a požehnána ty sama, žeš mě dnes zadržela, abych se nedopustil krveprolití a nepomohl si vlastní rukou.

Ale jakože je živ Hospodin, Bůh Izraele, který mi zabránil způsobit ti něco zlého, kdybys mi nebyla rychle vyšla vstříc, nezůstal by Nábalovi do jitřního úsvitu jediný močící na stěnu." (1Sa 25:32-34 CEP)

Vděčnost se obrací jednak vůči Pánu Bohu: za to, že mu Abígajil poslal, ale opěvuje také ji samotnou a její důvtip.

(„Za vším hledej ženu“ a ještě za tím vším hledej Pána Boha, vůči kterému je žena citlivá?)

Přemýšlím, zda se dá přesně vést čára mezi tím, co dělá Pán Bůh a co dělá člověk. Abígajil byla moudrá žena a nechyběla jí statečnost. Byla dostatečně emancipovaná, nešla se nejdřív zeptat manžela, zda by přece jen neměla za Davidem vyrazit... Když se ale blíží k Davidovi, sesedne z osla a pokorně se ukloní až k zemi. Vyřizuje Davidovi požehnání a zaslíbení: Hospodin ti vybuduje dům, počítá s tebou, jsi oblázek v jeho kapse. Abígajil dobře čte situaci a odezírá slova z Božích úst. Poprvé to byl Samuel, kdo Davida pomazal, zde je to Abígajil, která mu žehná a zaslibuje Boží přízeň.

Co se stane s Nábal? Jak to celé skončí?

Abígajil předá bohatý proviant Davidově družině a vrací se domů. Nábal a jeho muži jsou ještě uprostřed bujaré oslavy opilí namol, a tak mu žena nic neřekne. Počká na ráno.

Ráno už je Nábal střizlivý a Abígajil mu poví, co se stalo. Ještě jednou má Nábal šanci situaci zvrátit. Poděkovat své ženě, že dobře napravila, co on pokazil. Zde by mohly být v příběhu tři tečky jako jsou v příběhu o Kainu a Ábelovi. Zde by mohlo zaznít varování „dej si pozor, Bloude, ať se hřích neuvelebí ve tvých dveřích“, ještě je čas, i když za pět minut dvanáct.

Střizlivý Nábal ale tuto šanci nepromění. Rozčílí se, raní ho mrtvice a ztuhne jako kámen. Ztuhne ve fázi odmítnutí podané ruky, nabízené milosti. Ne, ne, ne. Já chybu nepřiznám, litovat nebudu. Pak už čteme jen suché konstatování, že *Hospodin pak Nábalu „tvrdě zasáhl, takže zemřel.“* (v. 38)

Na kterých místech se v textu píše o Hospodinu?

Od začátku příběhu čteme o jakémsi lidském sporu. Aktéři nějak jednají (Nábal pořádá stříž... odmítne odměnit Davidovu družinu), něco plánují (David odvetu), o Bohu se zatím nemluví. Poté se do dění vloží Abígajil a vnáší sem přemýšlení o Pánu Bohu. Davide, zpomal, zastav napraženou zbraň, ještě existuje jiná cesta než odvěta, pomsta, smrt, ještě je možné usmíření. Řešení nemusí být krvavé.

Nevím, zda Abígajil vidí naději i pro svého manžela Nábalu. Zastaví se jen David a je pak Abígajile i Pánu Bohu vděčný. S touto ženou se pak chce oženit.

Pane Bože, chtěli bychom být citliví ke tvým znamením a výzvám, chtěli bychom pomáhat k pokoji a smíření. Prosíme, pomoz nám v tom. Myslíme na místa, kde se konflikty řeší zbraněmi. Prosíme o pokoj, o moudrost, o touhu po smíření.

Píseň: 679 *Pomoz mi, můj Pane*
Ohlášky

Píseň: 395 *Nám pomoz, Pane milý*
Přímlovná modlitba, Otče náš

Poslání: Dt 10,12-21

Požehnání: Bůh je láska, a kdo zůstává v lásce, v Bohu zůstává a Bůh v něm. (1J 4,16b)

Píseň: 775 *Aby nás Pán Bůh miloval*